

Darivanje i presađivanje TKIVA i STANICA

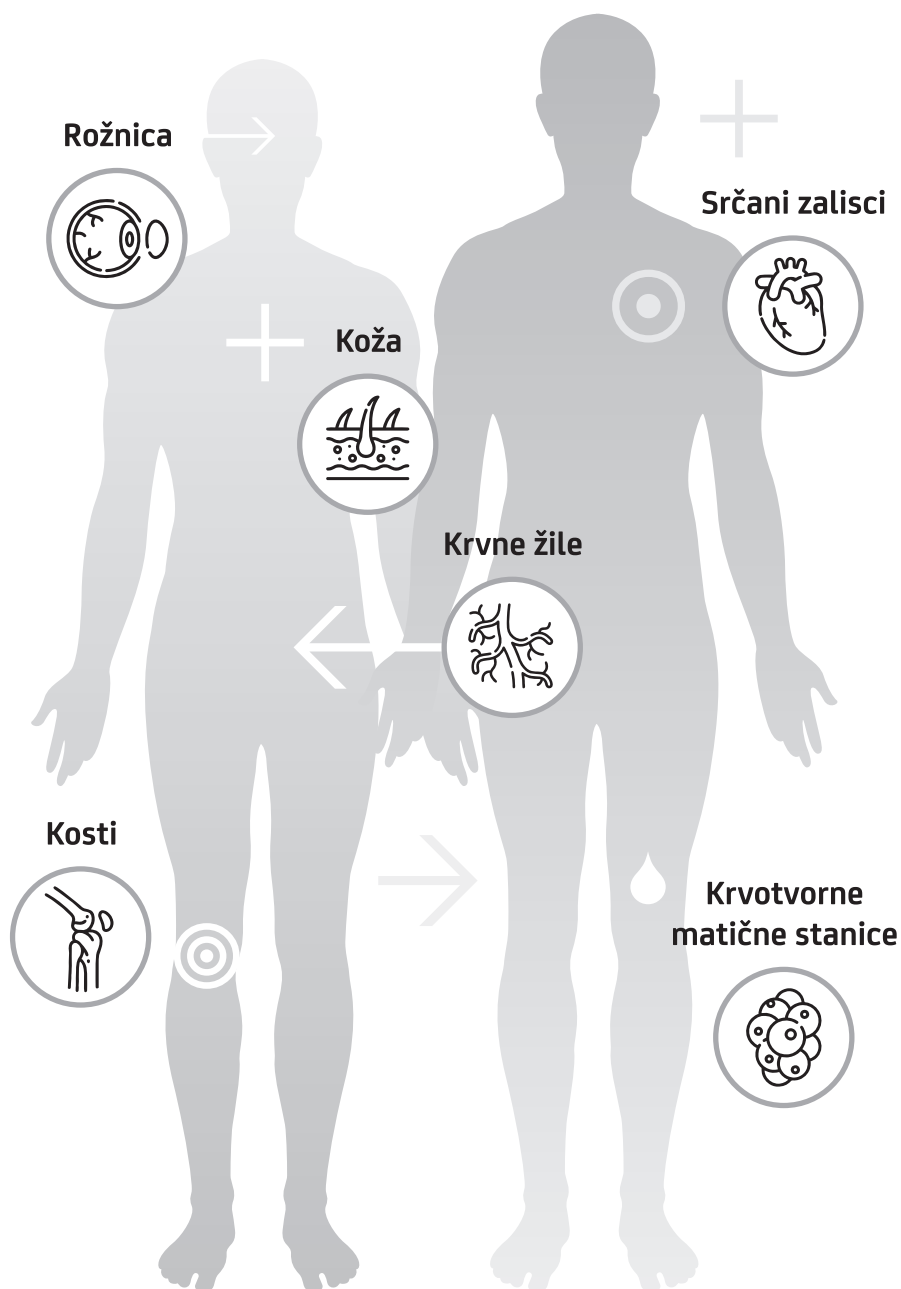
Odgovori na česta pitanja o
darivanju tkiva i stanica

Ministarstvo
zdravstva

Zašto darovati?

Darivanjem tkiva nakon smrti, možete pomoći onima kojima druge metode liječenja ne mogu.

Koja se tkiva najčešće presađuju?

- Koža** ▶ kod opekline opasnih po život
- Srčani zalisci** ▶ zbog srčanih bolesti koje oštećuju zaliske (npr. prirođene bolesti srca u djece, infekcije)
- Krvne žile** ▶ zbog bolesti krvnih žila kada nema drugih mogućnosti (npr. infekcije)
- Rožnica** ▶ kod bolesti rožnice koja oštećuje vid
- Kosti** ▶ kod operacija kada treba nadomjestiti kost (npr. trauma, tumori)
- Krvotvorne matične stanice** ▶ kod liječenja zloćudnih hematoloških bolesti, genetskih i autoimunih bolesti

Kada osoba može darovati tkiva?

Poslije smrti daruju se koža, srčani zalisci i krvne žile, rožnica i kosti. Za života osoba može, pod točno utvrđenim uvjetima, darovati dio kože ili hrskavice, posteljicu te krvotvorne matične stanice i krv iz pupkovine.

Postoji li dobna granica za darivatelja tkiva?

Ne postoji dobna granica za darivatelje tkiva. Dovoljno je da su tkiva koja se uzimaju za presađivanje zdrava.

Što je eksplantacija?

Eksplantacija, odnosno uzimanje tkiva, kirurški je postupak koji se radi po strogo propisanim kirurškim pravilima, a provodi se na odjelima za patologiju ili u operacijskim salama.

Kada tkiva mogu biti uzeta?

Tkiva se uzimaju tek kada liječnici utvrde smrt mozga (nakon čega se funkcija organa umjetno održava) te pod sljedećim uvjetima: da su ispunjeni svi medicinski, zakonski i etički kriteriji; da se osoba nije protivila darivanju organa i tkiva tj. da nije upisana u Registar nedarivatelja; da je obitelj upoznata o namjeri uzimanja organa i tkiva.

Kako postati darivatelj organa i tkiva?

Hrvatskim zakonom je propisan tzv. pretpostavljeni pristanak, što znači da su svi građani Republike Hrvatske mogući darivatelji ako se za života nisu tome protivili i nisu upisani u Registar nedarivatelja. Međutim, bez obzira na pozitivne zakonske propise koji omogućuju uzimanje organa i tkiva bez pristanka obitelji, obitelj se obavještava o namjeri uzimanja i u slučaju izričitog protivljenja darivanju, njihova želja se poštuje. Zbog toga bi se odluka vezano uz darivanje organa i tkiva poslije smrti trebala donijeti još za života te o svom stavu informirati svoje bližnje.

Čemu služi donorska kartica?

Donorska kartica iskaz je osobnog pozitivnog stava o darivanju organa i tkiva. Nositelji donorske kartice osobe su visoko razvijene svijesti o važnosti darivanja organa i tkiva poslije smrti i s osjećajem solidarnosti za druge. Donorska kartica nije zakonom regulirana što znači da se ne evidentira unutar nekog registra/evidencije, već predstavlja iskaz humanog stava i odluke o darivanju organa i tkiva te pomaže obitelji poštovati odluku umrle osobe, u slučaju da to toga dođe.

Zašto biti darivatelj organa i tkiva?

Svatko od nas je mogući darivatelj, no u isto vrijeme i mogući primatelj organa i tkiva. Vrijedno je naglasiti da su značajno veći izgledi da će nekome od nas zatrebati organ, odnosno tkivo, nego da ćemo biti u mogućnosti darivanjem pomoći drugome.

Što ako ipak ne želim biti darivatelj organa i tkiva?

Potrebno je popuniti Izjavu o nedarivanju kod svog obiteljskog liječnika i Vaša će se želja poštovati. Prije razmatranja uzimanja organa i tkiva, zakonska je obveza provjeriti nalazi li se osoba u Registru nedarivatelja. Ukoliko je osoba upisana u ovaj registar, postupak darivanja se zaustavlja.

Kakav je stav religije o darivanju organa i tkiva?

Većina religija podržava darivanje organa i tkiva kao plemeniti čin i iskaz humanosti i solidarnosti za druge.

Utječe li darivanje tkiva na organizaciju pogreba?

Darivanje tkiva radi se kao i svaki drugi kirurški postupak, uz maksimalno poštovanje darivatelja i nije prepreka za organizaciju pogreba.

Zašto darovati kožu?

Darivanje kože pomaže kod liječenja pacijenata koji su zadobili ozbiljne, često po život opasne, opekline.

Zašto darovati srčane zaliske?

Darivanje srčanih zalistaka pomaže kod liječenja pacijenata sa srčanim manama i oštećenim srčanim zaliscima.

Zašto darovati krvne žile?

Darivanje krvnih žila pomaže kod liječenja pacijenata s bolesnim i začepljenim krvnim žilama.

**Zašto darovati
rožnicu?**

Darivanje očnog tkiva omogućuje povrat vida pacijentima s bolestima rožnice.

**Zašto darovati
kosti?**

Darovane kosti koriste se kao nadomjestak kostiju pacijenata čije je kosti potrebno ukloniti ili su trajno oštećene.

**Zašto darovati
krvotvorne
matične stanice?**

Krvotvorne matične stanice, zbog svojeg potencijala u stvaranju svih vrsta krvnih stanica, omogućuju liječenje mnogih zloćudnih hematoloških bolesti te genetskih i autoimunih bolesti. Hrvatski registar dobrovoljnih darivatelja krvotvornih matičnih stanica Kliničkog bolničkog centra Zagreba nacionalni je registar zadužen za pronalaženje nesrodnih darivatelja.

**Sve što može živom poslužiti,
grijech je pokopati.**

Ivan Pavao II.

**REGISTAR OVLAŠTENIH USTANOVA S ODOBRENJEM ZA OBAVLJANJE
DJELATNOSTI PRIKUPLJANJA, OBRADJE, OČUVANJA, POHRANE I
RASPODJELE LJUDSKIH TKIVA I STANICA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

HRVATSKA BANKA TKIVA I STANICA

Zavod za transfuzijsku medicinu i transplantacijsku biologiju

Klinički bolnički centar Zagreb

Kišpatićeva 12, Zagreb

**Koštano-mišićno tkivo, kardiovaskularna tkiva, amnijska membrana,
trombocitni pripravci za atopičku primjenu**

01 2388 773, 01 2388 782

banka.tkiva@kbc-zagreb.hr

www.kbc-zagreb.hr

Krvotvorne matične stanice

01 2388 708

bkp@kbc-zagreb.hr

www.kbc-zagreb.hr

Očna tkiva

01 2388 773, 01 2388 782

ocna.bank@kbc-zagreb.hr

www.kbc-zagreb.hr

Tkivo sjemenika

01 2376 576

banka.sjemenika@kbc-zagreb.hr

www.kbc-zagreb.hr

Banka tkiva i stanica

Zavod za transfuzijsku i regenerativnu medicinu

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice

Draškovićeva 19, Zagreb

01 4697 016

banka.tkiva@kbcs.hr

www.kbsm.hr

Hvala što ste razmislili o darivanju tkiva!

**Ministarstvo
zdravstva**

Sektor za transplantaciju i biomedicinu

transplantacija@miz.hr

biomedicina@miz.hr